

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

« _____ » _____ 20 _____ р.



ПОГОДЖЕНО

Проректор
з науково-педагогічної роботи

« _____ » _____ 20 _____ р.

Н. Гук

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра
на основі освітнього ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю 052 Політологія
(Освітня програма – Політологія)

Розглянуто на засіданні вченої ради
Факультету суспільних наук і міжнародних відносин
від «09» травня 2023 р. протокол № 8
Голова вченої ради _____ (В. Кривошеїн)

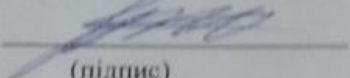
Дніпро
2023

Укладачі програми:

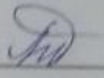
1. Третяк Олексій Анатолійович, завідувач кафедри політології
2. Шуліка Андрій Андрійович, професор кафедри політології
3. Баштанник Оксана Віталіївна, доцент кафедри політології
4. Воронова Тетяна Володимирівна, доцент кафедри політології
5. Лясота Аліна Євгенівна, доцент кафедри політології.

Програма ухвалена

на засіданні кафедри політології від «29» квітня 2023 р. протокол № 8

Завідувач кафедри  (О.Третяк)
(підпис) (прізвище та ініціали)

та на засіданні науково-методичної ради факультету суспільних наук і міжнародних відносин від «29» квітня 2023 р., протокол № 06

Голова  (О. Двуреченська)
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Фахове вступне випробування (ФВВ) передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Результати ФВВ зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра.

Програма фахового випробування для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 052 Політологія, (Освітня програма – Політологія) містить питання з навчальних дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра:

1. Методологія політологічних досліджень ;
2. Загальна теорія політики;
3. Політична еліта і політичне лідерство;
4. Історія зарубіжних політичних вчень та політичної науки;
5. Політична культура та політична етика.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ, З ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКА

1. Методологія політологічних досліджень

Тема 1. Методологія політологічних досліджень як навчальна дисципліна

Тема 2. Політологія як система наукового знання

Тема 3. Політологія як соціальна наука.

Тема 4. Сутність політологічного дослідження.

Тема 5. Рівні та структура політологічного дослідження.

Тема 6. Програма політологічного дослідження.

2. Загальна теорія політики

Тема 1. Сутність політики: варіанти визначень.

Тема 2. Економічні, соціологічні, стратифікаційні, правові й етичні дефініції політики.

Тема 3. Субстанціональні визначення політики.

Тема 4. Політика як сфера владних відносин.

Тема 5. Розгляд політики в рамках системи «конфлікт - консенсус».

Тема 6. Політика як процес. Взаємовплив і взаємообумовленість окремих сфер життя суспільства.

Тема 7. Політика й економіка. Політика й культура.

Тема 8. Політика й мораль. Рухливість меж політики.

3. Політичні еліти і політичне лідерство

Тема 1. Класичні теорії еліт: концепції Г. Моска, В. Парето, Р. Міхельса.

Тема 2. Політичні еліти: поняття, функції.

Тема 3. Сучасні теорії політичної еліти.

Тема 4. Політична еліта сучасної України: механізми формування, критерії, канали й механізми відбору, якість.

Тема 5. Поняття політичного лідерства.

Тема 6. Типи політичного лідерства за М. Вебером.

4. Історія зарубіжних політичних вчень та політичної науки

Тема 1. Політичні ідеї античності.

Тема 2. Платон про державу.

Тема 3. Аристотелівський аналіз політики й форм правління.

Тема 4. Політичні ідеї Середньовіччя.

Тема 5. Політичні вчення Нового часу.

Тема 6. Політичні концепції Дж.Локка й Т.Гоббса.

Тема 7. Європейські просвітителі про політику й політичний устрій.

Тема 8. «Політологія» і «політична наука»: співвідношення понять.

Тема 9. Структура сучасної політичної науки: політична теорія, наукові уявлення про політичні інститути та процеси.

5. Політична культура та політична етика

Тема 1. Політична культура: поняття.

Тема 2. Класичні праці Г. Алмонда й С. Верби з політичної культури.

Тема 3. Політична культура як елемент (підсистема) культури.

Тема 4. Політичні субкультури.

Тема 5. Типи політичних культур: критерії класифікації.

Тема 6. Основні концепції політичної етики.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До навчальної дисципліни №1 Вступ до спеціальності «Методологія політологічних досліджень»

Основна

1. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політологія. Л.: Світ, 2001. 384 с.

2. Денисенко В. М., Матвієнків С. М., Штерн В. Ю. Політологія. Вступ о спеціальності. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів: Астролябія, 2007. – 360 с.

3. Методологія політологічних досліджень. Програма навчальної дисципліни. Д.:ДНУ ім. О. Гончара, 2016. 32 с.

4. Політологія / За ред. В.Г. Кременя, М.І. Горлача. К.; Х.: Сдинорог, 2002. 640 с.

5. Політологія / За ред. І.С. Дзюбка, К.М. Левківського. К.: Вища шк., 2001. 415 с.
6. Політологія / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. К.: Академія, 2002. – 526 с.
7. Політологія: історія та методологія / За ред. Ф.М. Кирилюка. – К.: Здоров'я, 2000. 600 с.
8. Політологія: Політика і суспільство. Держава і суспільство / За ред. А. Колодій. К.: Ельга, 2000. 584 с.
9. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник / П. П. Шляхтун. К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.

Додаткова

1. Вебер М. Политика как призвание и профессия / М.Вебер // Избр.произв. – М., 1990.
2. Гаєвський Б.А. Сучасна українська політологія. К.: МАУП, 1999. – 265 с.
3. Семенченко Ф.Г. Політична діяльність: аксіологічний вимір / Ф.Г.Семенченко К., 2011.

До навчальної дисципліни №2 Загальна теорія політики

Основна

1. Загальна теорія політики. Посібник. Укладач Пашенко В. І. – Д. – 2011.
2. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. / Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. — 226 с.
3. Політологія / За ред. І.С. Дзюбка, К.М. Левківського. - К.: Вища шк., 2001. – 415 с.
4. Політологія / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. – К.: Академія, 2002. – 526 с.
5. Політологія у схемах, таблицях, визначеннях / За ред. І.С. Дзюбка, І.Г. Онищенко. К.: Основи, 2001. 178 с.
6. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник / П. П. Шляхтун. К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.

Додаткова

1. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. / Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М.,Троян С.С. К.: Видавничий дім «Кондор» , 2017. 226 с.
2. Ярош О.Б. Загальна теорія політики. Луцьк: РВВ Вежа Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. 240 с.

До навчальної дисципліни №3 Політичні еліти і лідерство

Основна

1. Брегеда А.Ю. Основи політології. – К.: КНЕУ, 2000. – 311 с.
2. Кухта Б.П. Політичні еліти та лідерство / Б.П. Кухта, Н.Г. Теплоухова.– Л., 2000.
3. Політичне лідерство: навч. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. – К. : НАДУ, 2013. – 300 с.
4. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник / П. П. Шляхтун. К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.
5. *Додаткова*
 1. Батрименко О.В. Бюрократія в сучасному суспільстві: сутність, роль та тенденції розвитку : монографія / О.В. Батрименко. К., 2012.
 2. Елітознавство : підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. К. : НАДУ, 2013. 268 с.
 3. Політична енциклопедія / ред. кол.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. К., 2012.
 4. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В.П. Горбатенко; за ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. К., 2004.
 5. Українські еліти в контексті місцевого і регіонального розвитку: історія та сучасність. Популярний нарис/ [Пухтинський М., Власенко О., Ворона П., Лопатинський В., Обушний О.]– Полтава.: ПП Шевченко, 2009.–170 с.

До навчальної дисципліни №4 Історія зарубіжних політичних вчень та політичної науки

Основна

1. Історія політичної думки за заг. редакцією Н. М. Хоми, (І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.). – Л: Новий Світ-2000, 2016. 1000 с.
2. Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 414 с.
3. Кирилюк Ф.М. Історія політології. – К.: ІНТАС, 2002. 535 с.
4. Кирилюк Ф.М. Основи політології. – К.: ІНТАС, 2000. 248 с.
5. Кирилюк Ф. М. Новітня політологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч.закл.]/ Ф. М. Кирилюк – К.: Центр учбової літератури, 2009. 564 с.
6. Кирилюк Ф.М., Обушний М.І., Хилько М.І. та ін.; За ред. Ф.М.
7. Кирилюка Політологія Навчальний посібник / К.: Здоров'я, 2004. 776 с.
8. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник / П. П. Шляхтун. К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.

Додаткова

1. Політична енциклопедія / ред. кол.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. – К., 2012.
2. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В.П. Горбатенко; за ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. – К., 2004.
3. Токовенко О. С., О. А. Третяк. Посібник до вивчення курсу «Історія політичних вчень» (частина I). – Дніпропетровськ. РВВДНУ. 2006.
4. Токовенко О. С., О. А. Третяк. Посібник до вивчення курсу «Історія політичних вчень» (частина II). – Дніпропетровськ. РВВДНУ. 2007.
5. Токовенко О. С., О. А. Третяк. Посібник до вивчення курсу «Історія політичних вчень»(частина III). – Дніпро. РВВДНУ. 2017.

До навчальної дисципліни №5 Політична культура та політична етика

Основна

1. Остапенко М. А. Політична культура суспільства [Текст] : навч. посіб. / М. А. Остапенко ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : МАУП, 2008. – 96 с.
2. Політична культура [Текст] : метод. рекомендації до семінарських занять / уклад. Н. Ю. Ротар ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2004. – 40 с.
3. Політологія у схемах, таблицях, визначеннях / За ред. І.С. Дзюбка, І.Г. Онищенко. – К.: Основи, 2001. – 178 с.
4. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник / П. П. Шляхтун. К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.

Додаткова

1. Бурдяк В. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів [Текст] / В. Бурдяк, Н. Ротар ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2004. – 328 с.
2. Нагорна Л. П. Політична культура українського народу: історична ретроспектива і сучасні реалії [Текст] / Л. П. Нагорна ; Ін-т політ. і етнонац. дослідж. НАН України. К. : Стилос, 1998. 278 с.
3. Політична культура сучасної молоді [Текст] В. М. Бебик [та ін.] ; Український НДІ проблем молоді. К. : [б.в.], 1996. – 112 с.
4. Політична культура та проблеми громадянської освіти в Україні [Текст] : аналіт. звіт / І. Жадан [и др.] ; відп. ред. С. Рябов ; Інститут громадянської освіти НаУКМА. – К. : Тандем, 2004. – 79 с.
5. Рудакевич О. М. Національна політична культура: теорія, методологія, український досвід [Текст] : монографія / О. М. Рудакевич ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Т. : ТНЕУ, 2010. 451 с. : рис., табл. Бібліогр.: с. 416-451.
6. Сашук Г. М. Політична культура інформаційного суспільства [Текст] : монографія / Ганна Сашук. – К. : Вадекс, 2011. – 327 с.

4. СТАНДАРТНА СТРУКТУРА ВАРІАНТУ ФІ

Кожний варіант фахового вступного випробування містить 40 тестових завдань, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні варіанту випробування. Всі питання складені у формі обрання однієї вірної відповіді з чотирьох запропонованих, проти якої вступник має зробити відповідну позначку.

Оцінка за відповідь на кожне питання варіанту ФІ може набувати одного з двох значень:

максимального значення 2,5 балів у випадку вірної відповіді,
мінімального значення 0 балів у випадку невірної відповіді.

Розподіл питань у кожному варіанті:

- за формою завдань

Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті	Кількість балів за одне завдання	Максимальна кількість балів, яка може бути набрана за весь іспит
Питання на обрання вірної відповіді	40	2,5	$40 \times 2,5 = 100$

– за темами навчальних дисциплін

База містить 5 дисциплін, в кожній дисципліні 4 різних блоки, обирається по два завдання з блоку, всього одиниць у варіанті 40 .

Для забезпечення оголошеної структури екзаменаційного білета і належної варіативності при його формуванні склад та об'єм бази тестових завдань повинен бути таким

Дисципліни	Кількість блоків	Кількість завдань в одному блоці	Всього завдань з дисципліни
Дисципліна №1	4	25	100
Дисципліна №2	4	25	100
Дисципліна №3	4	25	100
Дисципліна №4	4	25	100
Дисципліна №5	4	25	100
Загальна кількість завдань			500